

Oktatási Hivatal

A 2016/2017. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
döntő forduló

LATIN NYELV

Javítási-értékelési útmutató

Tájékoztató fordítás

Cicero: De natura deorum II. könyv 63. (154.), (156.), (157.)

(154.) Hátra van még, hogy előadjam és végül kifejtsem: mindazok a dolgok, amelyek ezen a világon vannak, amelyeket az emberek használnak (amelyek az emberek hasznát szolgálják), az emberekért lettek és készültek. Kezdetben maga a világ is az istenekért és az emberekért keletkezett. Ugyanis a világ olyan, mint/mintegy az isteneknek és az embereknek a közös háza, vagy mindkettőjük városa; hiszen/mert egyedül a tudatukat/értelmüket használók élnek jog és törvény szerint. ...

(156.) Valóban a föld gazdagon termi a gyümölcsöket és a zöltségek sokféle fajtáját, melyeket a legnagyobb bőséggel áraszt, vajon úgy látszik-e, hogy azokat a vadállatok vagy az emberek kedvéért hozza létre/ vajon azokat a vadállatok vagy az emberek kedvéért termi? Mit mondjak a szőlőkről és az olajfákról, amelyeknek a leggazdagabb és legpompásabb termései egyáltalán nem tartoznak az állatokhoz. ... Minden dolognak ápolása is, gondja is az embereké.

(157.) Tehát ahogy azt kell mondani, hogy a lantokat és a fuvolákat azoknak a kedvéért alkották meg, akik használni tudják őket, ugyanúgy el kell ismerni, hogy amiket mondtam, egyedül azoknak készültek, akik élnek velem. ...

Ugyanis az emberek nem az egerek vagy a hangyák kedvéért (hasznára) gyűjtik/ takarítják be a gabonát, hanem feleségükért is, gyermekeikért és házuk népéért; és így a vadállatok, ahogy mondtam, lopva élnek belőle, a gazdák pedig nyíltan és szabadon.

Elérhető pontszám: **80 pont.**

Pontozási útmutató

Cicero: De natura deorum VI.

/154./ Restat, ut doceam atque aliquando perorem,⁴ omnia,¹ quae sint in hoc mundo,³ quibus utantur homines,² hominum causa facta esse et parata.³ Principio ipse mundus deorum hominumque causa factus est. ³ Est enim mundus² quasi communis deorum atque hominum domus aut urbs utrorumque;⁵ soli enim ratione utentes iure ac lege vivunt.⁵ ...

/156./ Terra vero feta frugibus et vario leguminum genere,⁴ quae cum maxima largitate fundit,³ ea ferarumne an hominum causa gignere videtur?⁴ Quid de vitibus olivetisque dicam,³ quarum uberrimi laetissimique fructus nihil omnino ad bestias pertinent.⁴ ... Omnium rerum hominum est et usus et cura.⁴

/157./ Ut fides igitur et tibus eorum causa factas dicendum est,⁴ qui illis uti possent,⁴ sic ea, quae dixi,² iis solis confitendum est esse parata,⁵ qui utuntur.² ...

Neque enim homines murum aut formicarum causa frumentum condunt,³ sed coniugum et liberorum et familiarum suarum;³ itaque bestiae furtim, ut dixi,² fruuntur,² domini palam et libere.³

Elérhető pontszám: **80 pont.**

Nyelvtani feladatlap megoldása

1. Egyeztesse a főnevekkel a megadott szavakat! 3 pont

genere	(is, ea, id)	eo
ferarum	(idem, eadem, idem)	earundem
in mundo	(communis, commune)	communi
ad fructum	(hic, haec, hoc)	hunc
tibias	(uterqua, utraque, utrumque)	utrasque
animalia	(qui, quae, quod)	quae

2. Határozza meg az igealakokat! 7 pont

utantur	coni.praes.impf.pass. Tb/3.sz.
factus est	ind.praes.perf.pass. E/3.sz. masculinum
dicendum est	coniugatio periphr.pass. ind.praes.impf. E/3.sz.neutrum
possent	coni. praet.impf.act. Tb.3.sz.
inventa erant	ind.praet.perf.pass. Tb./3.sz. neutrum
perorem	coni.praes.impf.act.E/1.sz.
possit	coni.praes.impf.act.E/3.sz.

3. Nevezze meg és húzza alá az igeneves szerkezeteket a mondatokban! 6 pont

Cicero <u>ordinem</u> naturae <u>regnare</u> dicit.	accusativus cum inf.
Homines <u>ad familiam suam defendendam</u> frumenta condunt.	gerundivumos szerk.
<u>Tibiis inventis</u> homines illis utuntur.	abl.abs.
<u>Homines</u> soli iure et lege <u>vivere videntur</u> .	nominativus cum inf.
<u>Dux patria expulsus</u> hostibus sese adiunxit.	participium coniunctum
Fortiter <u>pugnando</u> civitas defenditur.	gerundium

4. Alakítsa át a mondatokat úgy, hogy a zárójeles kifejezéstől függjenek! 4 pont

Terra cum maxima largitate fruges et legumina fundit. (Scimus)
Terram cum maxima largitate fruges et legumina fundere scimus. /a terra fundi
Mundus communis domus deorum et hominum erat. (Dicitur)
Mundus communis domus deorum et hominum fuisse dicitur.
In mundo omnia a hominibus curantur. (Fama est)
In mundo omnia a hominibus curari fama est.
Cicero de natura deorum docebat. (Magister rogat, quid)
Magister rogat, quid Cicero de natura deorum docuerit.